

M.
f

ISZTAP

LESBEN. (Lásd a 173. lapon.)

XXXII. kötet, 11. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1887. márczius 13-án.

A SZOMSZÉDOK.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

KÉT testvér belépett. Eleinte nem láttak semmit, csak lassan-lassan vették észre, hogy az íróasztalon fölhalmozott könyvhegység mögött mozog valami, ez a valami pedig hasonlít egy ócska házi sapkához. Így már kitalálták, hogy a sapka alatt fej is van, bizonyosan a bácsi feje. De a fejet nem látták, mert a bácsi nem tekintett föl, hanem tovább irt és csak ezt dörmögte:

— Mindjárt megyek, Julis asszony, mindjárt.

Azt hitte, Julis asszony hívja ebédre vagy vacsorára, mert nem igen tudta tisztán, az ebéd ideje van-e vagy a vacsoráé.

Berzi előbbre lépett.

— Bocsánat, kedves bácsi, én vagyok itt, nem Julis asszony.

Erre a vén tudós úgy ugrott föl, mintha a villám csapott volna le melléje, vagy földrengés rázta volna meg a házat. Az asztal meg is érezte a nagy földrengést; mert a halomba rakott könyvek zuhogva potyogtak le, amint az öreg meglökte az asztalt. Ámulva és a haragtól szinte elkékülve kiáltá:

— Hát ki engedte meg, hogy ide jöjjetek? Mit akartok?

Lenke megrettenve bujt bátyja mögé és ránczigálta, hogy meneküljenek. De Berzi még inkább előre lépett egyet és így szólt:

— Eljöttünk, mert beszélünk kell a bácsival, még pedig komoly dologról.

Már ezen nevetni szeretett volna az öreg vadember, ha ugyan tudott volna

nevetni. De az effélet már rég elfelejtette, azért hát megint csak bámult egy ideig a vakmerő fiura s végre megszólalt:

— Komoly beszéded van velem? No hát halljuk, de végezd szaporán, mert nem tölthetem az időmet a te haszontalanságaidal.

Most már Berzin volt a sor, hogy szóljon, de nem igen tudta, mikép fogjon hozzá. Hanem az öreg akaratlanul kiségitette.

— Nos, hadd halljam? Bizonyosan nagyon fontos dolog, amiről a gyámfiu ilyen komolyan akar beszélni a gyám-
apjával.

— Hát a bácsi a mi gyám-
apánk?

— Fájdalom, az vagyok! A nyakamba toltak titeket, nem kerülhettem ki. Elég baj az nekem.

— Én nem igen tudom, mi az a gyám-
apa... szeretném, ha a bácsi megmagyarázná.

— No persze, egyéb dolgom sincs! Azt már csak tudhatod magából a szóból, hogy a gyám-
apa az, a ki meghalt édes apa helyett viseli gondját a gyermeknek.

— Akkor hát mért nem viseli gondunkat a bácsi?

Berzi ezt oly bátran mondta, hogy a kicsi Lenke egészen összeborzadt. De nem volt rá oka. A vén tudós, az igaz, egy pillanatig úgy nézett a vakmerő fiura, mintha szemével akarná agyon sujtani; de aztán nyugodtan leült a székébe.

— Ugy látom, csakugyan komolyan akarsz beszélni. Hány éves is vagy?

— A tizenharmadikban járok.

— Már! Ejnye, nem is hittem... fiatalabbnak gondoltalak... Mióta is vagytok már itt?

— Esztendeje mult.

— Lehetetlen! De igaz... csakugyan! Hogy eltelik az idő! No jó, hát itt vagytok egy esztendeje. Van talán valami bajotok? Megmondtam Julis asszonynak, hogy ha valamire szükségtok van, gondoskodják róla.

— Igen, de arról ő nem gondoskodhatik, amire nekem szükségem van. Mi lesz belőlem? Mi lesz kis testvérkémből? Miért nem járunk iskolába, mint más gyermekék? Vagy ha nem járunk, miért nincs nevelőnk, a ki tanitana, mint más gyermeket?

Erre megint fölugrott az öreg vadember és gnyososan kiáltá:

— Nevelő kellene? Hát francia kisasszonyt meg zongoramestert ne hozassak a nagyságos ifiurnak, mi? Vagy küldjem a városba az urfit és a kisasszonyt? És ki fizesse, he?

Ez olyan kérdés volt, melyre Berzi nem tudott felelni. Eddig nem gondolt rá, de már elég nagy volt, hogy megértse. Az bizony pénzbe kerül. Még soha sem jutott eszébe, valjon ő és hugoskája gazdagok-e vagy szegények. Arra emlékezett, hogy szüleik egykor gazdagok voltak, de most eszébe jutott, hogy aztán sokszor látta sirni a mamát.

— Hát mi szegények vagyunk? — kérdé most már bátoritanul.

— Szegények? Koldusok, egy árva fillér sem maradt rátok a szüleitekről, felelé a bácsi. És aztán nekem a nyakamra varrtak benneteket... persze... mert nincs

más rokonotok a világon. No hát jól van, hát itt vagytok és ha nem lármáztok, hát nem bánom. De már arra nem érek rá, hogy bajlódjam veletek... pénzem sincs arra való, hogy rátok költsem... csak könyvet győzzek magamnak eleget venni a tudományos dolgaimhoz. És nekem ne alkalmatlankodjatok többet. Menjete!

Ezzel a furcsa gyámapa ajtót mutatott nekik.

A két testvér kiment csöndesen, szótlanul. A vadon-kertbe mentek, föl a kedvencz fájokra, hol eddig annyi vidám órát töltöttek. De Berczinek most nem volt kedve játszani. Egészen el volt merülve gondolataiba, úgy, hogy a kis Lenke, a ki még nem értette oly jól ezeket a dolgokat, neheztelve mondá:

— Oh, utoljára is baj, hogy ezek a szomszédok ide jöttek. Eddig mily vigan éltünk, játszhattunk egész nap, most meghallottál tőlök mindenfélét...nem vagy többé olyan, mint voltál.

— Az igaz...de ezért csak köszönettel tartozom nekik...Ilyen nagy fiu létemre haszontalanul fecséreltem az időt és nem lesz belőlem semmi sem, ha így tart tovább. Az a jó néni figyelmeztett...csak hogy nem sok a haszna, mert most már nem tudom, mit tegyek...Elme-gyek hozzá és tőle kérek tanácsot.

Előhozta a létrát, áttolta a szomszéd kertbe és lement. Hangokat hallott a kertben s arra indult. Tudta, hogy Béla és testvérei ilyenkor tanulnak, tehát csak Váriné lehet ott a kertben. Csakugyan Vári ur és neje sétáltak ott.

— Itt jön a mi kis Robinsonunk és a Nettike megmentője, szólt Váriné nyája-

san. Isten hozott, kedves fiam. Olyan komoly képet csinálsz, mintha valami fontos dolgról akarnál beszélni. Talán szótál már a bácsikával?

— Igen is, kedves nénike. És ezt szeretném elmondani.

— Helyes. Akkor hát ülünk le ide a padra. Épen itt jó a nevelő ur is. Talán jó lesz, ha ő is hallja.

Berzi jobban szeretne volna ugyan, ha csak magával a nénikével beszélhet, de tudta, hogy a többiek is igazán szeretik, nincs oka a titkolózásra. Elbeszélte hát hiven az egészet, amit a bácsitól megtudott.

A jó szomszédok figyelmesen hallgatták és mindinkább elkomolyodtak, kivált Vári ur, ki aztán így szólt:

— Szegény gyermekek, ez valóban szomorú állapot.

— De hiszen ez nem maradhat így, mondá Váriné. Ez már csakugyan igazi vadember... és ezekből a szegény gyermekekből is igazi vadakat akar csinálni. Ezen segíteni kell.

— Igen ám, ha az olyan könnyű volna, szólt Vári ur elgondolkozva. Csak-hogy a más ember dolgába nem szabad bele avatkozni, ahhoz nincs jogunk.

— Már pedig én nem hagyom anynyiban, szólt Váriné. Gondoltam én valamit... Mondjad csak Berezikém, te már ugy-e jártál iskolába, mielőtt ide kerültél?

— Igenis jártam.

— És jól tanultál?

Berzi elpirult és habozott.

— No csak szólj őszintén, most nincs ideje, hogy röstelkedjél.

— Hát... azt mondták... hogy én vagyok a legjobb tanuló az iskolában.

A nevelő mosolyogva szólt közbe:

— Azt mindjárt gondoltam, kópé. A ki annyit tud, az nem lehetett rossz tanuló.

Váriné pedig egy kis gondolkodás után így szólt ismét:

— Nos, nekem van egy tervem. Te idősb vagy ugyan, mint az én Béla fiam, de egy esztendővel vesztettél, tehát körülbelől ott hagyhattad el, a hol az én fiam most van. Mit gondol nevelő ur...?

— Én már értem a tervet és nagyon jónak találom. Berzi együtt fog tanulni Bélával, együtt fogják végezni a feladványokat és így együtt fognak haladni.

— Nos Berzi, akarod?

Berzi alig tudta elhinni, amit halott. Ezek a kedves jó szomszédok akarnak gondoskodni róla, hogy derék, tanult ember váljék belőle, ne nőjön fel, mint valami vadember. Mély hálát érzett és könyes szemekkel csókolta meg Váriné kezét, a jó néni pedig szeretettel ölelte magához.

— Meglásd, kedves fiam, hogy jó lesz. És jobban meg leszel magaddal is elégedve, mintha csak örökös hiába való játékkal töltenéd itt a napjaidat.

Épen ekkor végezték el Béla és testvérei a lezskéjüket és oda értek a kertbe. Csodálkozva látták, hogy Berzi, a vitéz Berzi könyes szemekkel áll ott, mikor a mama épen megölelte. Ugyan mi történt itt? Nem is késtek a kérdezősködéssel.

— Mi a baj? Mi történt, hogy Berzi sir?

— Dehogy sírok, felelé Berzi. Ellenkezőleg olyan boldog és hálás vagyok,

hogy nem is tudom, mihez fogjak, mert a ti jó szüleitek és a nevelő ur... oh, olyan nagy örömem van...

— Azt bizony senki sem hinné, mondá Nettike nevetve. Én nem szoktam sirni, mikor örülök.

— Majd én megmagyarázom, szölt a nevelő mosolyogva.

Elmondta szépen, világosan. No akkor volt csak aztán ujjongás, mikor a jó kis szomszédok megtudták, hogy Berezi a

tanulótársuk is lesz. Akkora zsvajt csaptak, hogy Lenke is meghallotta ott a vad gesztenyefa tetején. Azt már csak tudnia kell, mi történik oda át a szomszédban. Gyorsan végig kapaszkodott a falon, aztán le a létrán és szaladt az örvendezőkhöz.

— Itt a kis Lenke is! kiáltá Nettike. Ő meg az én tanítványom lesz és a mamácskáé.

Mindnyájan örültek a szép tervnek és mindjárt ki is tüzték az órákat, mikor

JÖSZIVÜ ADAKOZÓ. (Lásd a 166. lapon.)

kell Bereziéknek átjönniök, hol és mennyit és mit fognak tanulni. Ha valamilyen nem tudtak eligazodni, a szülők és a nevelő ur mindjárt tudtak jó tanácsot. Hanem Béla aztán hirtelen elkomolyodott. Eszébe jutott valami.

— Igen ám, mondá, de mi nem leszünk mindig itt, télire a városba megyünk. Akkor hogy lesz?

— Az igaz! kiálták mind a gyermekek elsomorodva. Akkor mi lesz?

— Nem lesz semmi baj, felelé a nevelő. A könyveket majd megszerezjük Berezinek és én tudom, hogy ő szorgalmasan fog dolgozni egymaga is... Én majd levélben adok neki utbaigazítást, ő is írni fog nekem, elküldi a dolgozatait és egyelőre így is boldogulni fog.

— Jaj de pompás! Így nagyon jó lesz.

Vári ur komolyan hallgatta ezeket, aztán így szölt:

— Egyelőre jó lesz így is, mert hamarjában nem tudunk okosabbat. Majd idővel talán egyebet is tehetünk, meglehet, hogy egyszer valamikor majd hozzáférhetek ahhoz a különöz öreg tudóshoz. Sok esztendeje vagyunk szomszédok, de még nem tudtunk megbarátkozni s én eddig nem gondoltam vele. De talán ezután majd sikerül. Most tehát menjetek játszani, — holnap kezdődik a közös tanulás.

Az öreg tudós ott a maga szobájában eddig is keveset panaszkodhatott, hogy Berezi és Lenke zavarják, de ezután már csakugyan szinte elfelejthette, hogy ott vannak a gyermekek. Mert csak éppen hogy ebédre jöttek haza, különben egész nap látni sem lehetett őket. Ott voltak a szomszédban és folyt javában a munka, szorgalmaskodás.

Berezinek sok mulasztást kellett pótolni, de a nevelő csakhamar elhitte, hogy Berezi valóban a legjobb tanuló lehetett az osztályban. Mikor tanuláson volt a sor, ott volt minden figyelme s nem telt bele sok idő, már utolérte Bélát és együtt haladtak, nemesen versenyezve egymással. Berezi most már szinte szégyelte, hogy annyi időt el tudott vesztegetni hiába; csak az vigasztalta, hogy nem egészen maga volt az oka és most jóvá teheti; később talán majd csak jobbra fordul a dolguk, ezek a derék, jó szomszédok majd megsegítik.

Igy telt néhány hét, hasznosan és kellemesen. Mint a tanulásban, úgy a szórakozásban is együtt voltak a két szomszédok, csak hogy a két leányka most már külön dolgozott és mulatott, inkább nekik való módon.

(Folyt. köv.)

JÓSZIVŰ ADAKOZÓ.

(Képpel a 165. lapon.)

SZEGÉNY ember, öreg ember egyedül —
Elfáradva kerítés szélére ül.
Fél kezével botjára támaszkodik,
Hej messze van még a szomszéd faluig!

Elkisérem, támogatom; igazán!
»Isten áldjon érte jó kisleány!
Kis unokám nem sokára itt terem,
Majd elkisér; hisz mindig ő jár velem!«

Úgy hát fogja — nyujtsa ide kalapját —
Piczulkámat kész örömet adom át.
Egy cipóra kifutja tán, reménylém —
Többet adnék, de nincs több az erszényben.

A SZEGÉNY SZELIM SZERENCSEJE.

— Keleti mese. —

(Képpel a 167. lapon.)

HOL VOLT, hol nem volt, egyszer valahol és valamikor volt egy szegény fiatal ember, a kinek Szelim volt a neve. Nagyon, de nagyon szegény volt az istenadta, egy árva para (fillér) sem volt a zsebében és az apjáról nem maradt rá semmi egyéb, mint egy ócska bádog-csupor. Hat ez is jó volt legalább arra, hogy ha éhes volt és nem ebédelhetett, elment a forráshoz és meritett friss vizet, ahhoz aztán hozzá gondolta az ebédet.

De a bádog-csupor mellé hagyott még rá az apja valamit: egy jó tanácsot. Mikor már halálán volt a szegény öreg, így szólt:

— Kedves fiam, okulj az apád szomorú sorsán. Lásd, nagy szegénységben

éltem és halok meg, mert nem követtem az atyám tanácsát. Kövesd legalább te.

— Követni fogom. Mi az?

— Soha se tekints semmit olyan csekélynek, hogy nem kellene, és az öregek okos szavát soha se gondold olyan hiábavalónak, aminek hasznát nem veheted. Mert soha sem tudhatod, mikor lesz a kicsiségből nagy dolog és mikor válik szerencséd forrásává az olyan jó tanács, melyen eleinte csak neveltél.

Az öreg meghalt, Szelim egymagára maradt a világon. Akarta volna ő követni az apja utolsó tanácsát, de hát semmikép sem volt módja hozzá, nem talált semmi kicsi dolgot, amiből nagy lehetett volna, nem is hallott semmiféle okos tanácsot, aminek valami hasznát vehette volna. Még csak munkát sem tudott kapni, hogy becsületes szorgalmával keresse meg a mindennapi kenyerét. A városon kívül nagy virágos kertek voltak, ott kínálkozott munkásnak, de elutasították, mert nem volt még csak szerszáma sem, mellyel a virágokat lemetszhesse, hogy aztán szépen bokrétába lehesen azokat kötni és elvinni a virágvásárra.

Éhesen, szomoruan ballagott odább, azt sem tudta, hová legyen. Kimerülten dőlt le az ut szélén és elgondolkozott, hogy most már mitevő legyen. Nem igen tudott valami okosat s ki tudja, meddig törte volna még a fejét, ha épen arra nem sétál egy igen tisztos előkelő öreg férfiú. Köntöséről, turbánjáról rá lehetett ismerni, hogy egyike a király tudósainak és tanácsosainak. A kezében tartogatott valamit s elgondolkozva nézegette, aztán egyik kezéből a másikba csúsztatgatta. Biz az nem volt

egyéb egy maroknyi földnél. És a mint nézte, nézte, félhangon így szólt magában:

— Csekélység ... semmiség ... és mégis ott az a roppant hegység is csak ebből való. Kicsiből ered a nagy!

Szelim hallotta ezt és váltig szerette volna tudni, mire mondja ezt a böles férfiú. Megemlékezett az apja utolsó tanácsára. Hátha ez is olyan böles mondás, melynek hasznát veheti? Csakhogy először is érteni kellene.

— Az legkönnyebb. Megkérdezem, gondolá.

Fölugrott és tisztelettel leborult az öreg böles férfiú előtt.

— Allah áldása legyen veled, tudós férfiú. Ne vedd rossz neven, ha én szegény tudatlan ifju kérdezni bátorkodom, mit jelentenek azok a szavak, melyeket az imént mondottál?

— Csak azt mondtam, kedves fiam, hogy e földön a legnagyobb dolgok is igen kicsiből eredhetnek. Ime egy ma-

roknói föld. csekélység, szétszórom, meg sem látszik — és mégis amott az a nagy hegység nem egyéb, mint ilyen maroknyi földek összehalmozódása. Így van az emberi életben is. Semmiségnek látszó csekély dolog nagyra nőhet. Ime ott hever egy holt egérke, — ha Allah úgy akarja, az nagy kinessé válhatik valakinek a kezében.

Az öreg odább sétált, Szelimnek pedig nagy kedve lett volna nevetni.

— No már azt szeretném látni, mint válhatik kincs egy holt egérkéből. Bolondos öreg... az az... nem! Ezt nem szabad mondanom. Mást fogadtam jó atyámnak. No hát jól van, fölveszem ezt az egérkét.

Fölvette az egérkét és odább ballagott. Egy ház elé ért, hol az ajtóban egy öreg asszony pörölt a kedvenc macskájával.

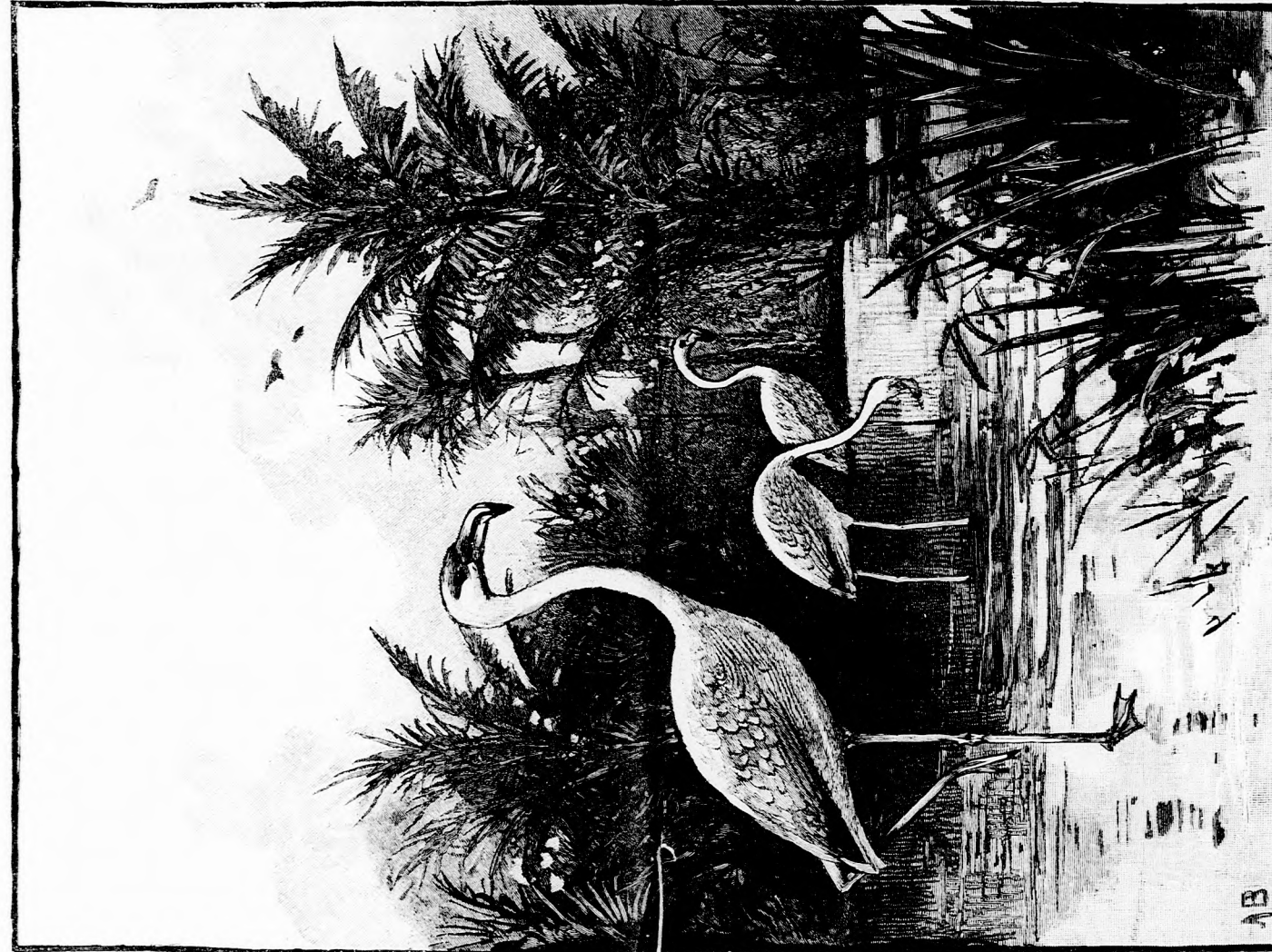
— Ejnye cicza, ne nyávogj már annyit! Adtam neked jó tejcskét és nem kellett. Hát mi kell? Tudom, egérre fáj a fogad. De ha nincs egér a házban hol vegyek a számodra?

— Ha csak ez a baj, hoztam én egeret, szólott Szelim. Itt van ni, ugyancsak kövérke ám.

A cicza, mihelyt az egeret megpillantá, sovárogyva ugrált utána s amint

megkapta, vigan rohant el a kedvére való prédával.

— Ez már derék, hogy ilyen örömet szereztl a kedves ezizámnak, szólott az

öreg asszony. Ugy látom, szegény ficzkó vagy. Fogd, itt van egy pár fillér, végy magadnak kenyeret.

Erre Szelimnek nagy szüksége is volt, de csak az egyik filléren vett egy darabka kenyeret.

— Nagyon kevés ugyan ez a két

ott a kertben dolgoztak a forró napon, szinte lihegtak a nagy hőségtől. Ezeknek bizonyosan jól esnék egy kis üdítő ital. Megtöltötte tehát vízzel a csuprát és

vett bele egy kis gyümölcslevet, melytől a víz jó izt kapott. Ezzel aztán megint elment oda a munkásokhoz és kérdezte, nem akarnának-e egy kis üdítő italt?

— Nem kívánok érte pénzt, csak egy-egy szál virágot adjon mindenki.

Ezt könnyen megadhatták, mert bőviben voltak. Mire a csupor kiürült, Szelimnek már nagy bokkrétája volt. Ezzel elment a virágpiacra és szerencsésen el is adta egy ezüst kis pénzért.

Ennyi pénze még talán soha sem volt a szegény Szelimnek s újra törte a fejét, mihez kezdjen vele.

— Folytatom amit kezdtem. Azok a munkások megint szomjasak lesznek. Megint veszek hűsítő szörpöt és eladom nekik.

Megint csak egy-egy szál virágot kívánt mindenkitől az italért; szívesen megadták, még dicsérték is és biztatták, hogy csak hozzon megint. Most

fillér, ami még marad; de nem szabad megvetni. Ugyan mit tehetnék vele?

Eszébe jutott, hogy a munkások kik

már három nagy bokkrétát szedett össze és ezekért három ezüst pénzcskét kapott. Egy munkás pedig, a ki egy nagy palota

építésénél dolgozott és látta Szelimet, amint a jó italt árulgatja, így szólt hozzá:

— Okosabban tennéd, ha ide jönnél hozzánk, itt jobb vásárt csapnál. Ott csak egy kis virágot kapsz, de mi ácsok pénzt adnánk. Itt dolgozunk egész nap a forró napon, bizony megszomjazunk.

Másnap Szelim követte a jó tanácsot és nem csalatkozott. Minden munkás adott egy, két fillért a hűsítő italért és a sok apró fillérből este annyi gyűlt össze, hogy már beválthatta nem csak kicsi, hanem nagy ezüst pénzre.

— Ez már kincs, igazi kincs! gondolá. Mégis csak igaza volt annak az öreg bölcs férfinak... ez mind abból a holt egérkéből eredt. Most már ugyan mit kezdjek vele?

Épen amint ezen törte fejét, látta, hogy sok kaszás ember vonul ki a mezők felé. Kérdezte, hová mennek, mit csinálnak?

— Megyünk szénát kaszálni. Holnap nagy vásár lesz. Messze földről mind ide hozzák a lovakat, azoknak pedig sok széna kell, jó vásárt csapunk. Jőjj, segíts a munkában, megfizetünk.

Szelim azonnal vett magának kaszát, mert már volt rá elég pénze, aztán kiment a mezőre és így szólt:

— Fizetésül nem kívánok pénzt, hanem csak egy kis részt abból, amit lekaszállok és aztán azt, hogy ezt az én kis részemem én adhassam el legelőször.

— Jól van, az a csekélység nem okoz nekünk kárt, legyen neked is hasznod, szegény fiu, mondák a gazdák.

Szelim neki fogott munkának, csak úgy dült előtte rendre a széna. Hárman

sem dolgoztak annyit, mint ő egymaga és mire estére bevégezték a munkát, jókora boglya széna jutott részül Szelimnek. Lefeküdt a puha szénába és nagyon jóízűen elaludt. Ha nem volt is háza, most már mégis elmondhatta, hogy a maga tulajdonában alszik.

Még alig hasadt a hajnal, már talpon volt. Az ut sem volt olyan csöndes, mint máskor, jöttek mindenfelől a vásárosok, ki lóháton, ki kocsin és egész falkákban hajtották az eladásra szánt lovakat. A mint a vásárosok a mezőn a sok szénát meglátták, mindjárt venni akartak. De a gazdák, megtartva szavokat, azt felelték:

— Adunk, a mennyi csak kell, de először azét az ifjuét kell megvennetek. Megigértük neki, hogy övé az elsőség, mert nagyon jól segített a munkában.

A vásárosok tehát mindannyian Szelimhez mentek. Mindegyik első akart lenni, hogy megetethesse a nagy uttól fáradt, kiéhezett lovait. Szelim azt sem tudta, melyikkel álljon szóba, mignem egy gazdag kereskedő így szólt:

— Eh mit, ha én akarom, hát én kapom. Itt van ötven darab gyönyörű paripám, csak nem fogom éheztetni. Ez a boglya széna megér ötven ezüst pénzt, én adok érte százat.

Szelim ráállt az alkura, zsebre dugta a száz darab ezüst pénzt és vigan ballagott odább.

Most már annyi pénze volt, hogy jó ideig eléldégélhetett volna belőle. De nem felejtette el a tudós öreg beszédét. A nagy hegység is csak sok, sok apró maroknyi földből áll. Igen, de nagyon sok kell hozzá, hogy olyan nagy legyen. Ke-

vésből nem lesz nagy hegy, tehát nem szabad hamar odahagyni a marok földek összehordását.

Amint ezen gondolkozott, a folyó partjára ért. Egy öreg anyóka állt ott és kezével védve a naptól szemeit, figyelmesen nézett a távolba.

— Ahá, már látom! Már jön! Már jön!

— Ki jön, anyókám? kérde Szelim.

— Amott a hajó. Nem látod? Minden esztendőben eljön ez a híres hajós a vásárra és hoz drága szép selymet, aranyos himzésű köntösöket, ékszereket. Itt eladja és szép pénzeskét nyer, de azok is örülnek, a kik tőle megveszik, mert ilyen jót és szépet különben egész esztendőn át nem vehetnének. Kapok egy kis ezüst pénzt a jó hírért, ha bejelentem a vásáron, hogy jön a hajó.

— Itt az ezüst pénz anyókám. A többit csak bizd reám.

— Igy már nem bánom, vidd meg te a hírét.

Szelimnek azonban egészen másféle ügyes terve volt. Bement a városba, vett magának szép ruhát, a melyet a gazdag kereskedők szoktak viselni, aztán bement egy ékszeres boltba és kérte a legdrágább gyűrűt, ami csak van.

— A legdrágábbat? szólt a kereskedő. Van ám itt olyan, hogy tizezer ezüst pénz az ára.

— Az épen jó lesz. Nem veszem ám meg, hanem van egy tervem, ha beleegyeznek, nem lesz kára benne.

Félrevonta a kereskedőt és halkán suttogott vele.

— Jól van, szólt az ékszerész. Menjünk.

Kimentek a folyó partjára, csónakba ültek és oda eveztek a hajóhoz, mely ezalatt már közel jutott. Beszálltak a hajóba és a gazdához vezették magukat.

— Azért jöttünk, hogy megvegyük az egész hajóját mindenestül, a mint van, szólt Szelim. Ezt a drága gyűrűt adjuk zálogba, estére pedig kifizetjük, amivel tartozunk?

A hajó gazdája, látva a nagy értékű gyűrűt, kész volt az alkura.

— Nem bánom, legalább nincs veszteségem.

Megalkudtak s Szelim és társa kihordatták a sok pompás holmit a vásárra, hol mihamar mind eladták és annyit nyertek rajta, hogy nemcsak a hajós gazdát kifizethették, hanem nekik is nagy összeg pénzük maradt. Most már Szelim igazán gazdag ember volt.

— Atyám jó tanácsa után ezt főképp annak az öreg bölcsnek köszönhetem. Nem is leszek háladatlan.

Vett gyönyörű ajándékot és fölkereste a bölcs férfiut. Elmondta neki, milyen jól járt a tanácsával és hogy ezért hálás akar lenni. Az öreg tudós azonban nem fogadta el az ajándékot, hanem így szólt:

— Ügyes ember vagy, a ki hasznát tudod venni az okos szónak és kicsiből nagyot tudsz csinálni. Ilyen ügyes emberek kellenek a mi urunknak és királyunknak. Jőjj velem, elvezetlek a királyhoz.

A tudós ajánlatára a király megfogadta szolgálatába Szelimet és csakha-

mar nagyon megszerette. Nem is telt bele sok idő, már Szelim volt az első ember a király mellett s hasznosan, boldogan élt sokáig.

NYUF ÉS RÖF.

ADJON Isten komám uram — Nyuf!
Mi ujság van a faluban — Nyuf?

Ugy hallottam disznót ölnek — Rőf,
Hármat épen most pörkölnék — Rőf!

Terringettét kedves komám — Nyuf,
Ennek fele sem tréfa ám — Nyuf!

Fussunk, meg se álljunk estig — Rőf,
Mert a gonosz bellér elcsíp — Rőf!

FLAMINGÓK.

(Képpel a 168—169. lapokon.)

MIKOR a mi hosszú lábu, hosszú nyaku és hosszú csőrü gólyánk, gémünk, darunk tél idejére egy kis kirándulást tesz hetedhét országon túl, melegebb éghajlat alá, talál ott atyafit eleget. Vannak ott is hosszulábu gázlók, melyek naphosszat a vízben paeskolnak, ami nagyon kellemes ott abban a nagy hőségben.

A legszebb valamennyi közt a flamingó, melyet így lerajzolva hamarjában össze is lehetne tévesztetni a mi gémeinkkel és gólyáinkkal, ha a csőre nem volna na-

gyon különböző. A flamingó csőre nem hegyes, hanem görbe, felső része ráhajlik az alsóra, míg a gólyáé egyenes hegyes, mint a dárda. A szegény halacskáknak azonban mindegy: akár görbe akár egyenes csőr kapja be őket.

A ki valóságban lát flamingót, már az nem tévesztheti össze más hasonló fajta madárral. Mert a flamingó tollazata valamennyiétől különbözik, gyönyörű halvány rózsaszínű s a mi szürkésfehér egyszerű gólyánk szerénykedve állhat félre mellette. Budapesten a nemzeti muzeum nagy madárgyűjteményében kitömve láthatni flamingót eleget. Tudom, vannak is kis olvasóim közt sokan, kik már látták és gyönyörködtek benne. De lesz nem sokára eleven is látható az állatkertben.

A flamingó csak a meleg éghajlat alatt él és nem szeret vándorolni. A mi gólyánk is szereti a meleget és mikor télire fordul az idő, elköltözik tőlünk oda, a hol nincs sem hó, sem fagy; de tavaszkor aztán megint visszatér. Nem tudom, hívta-e már valaha ide látogatóba a flamingót, de bizonyosan hiába hívná, mert a kényes atyafi rösteli a fárasztó nagy utazást, nem is bírná ki a hosszas röpülést tengerek fölött. Inkább marad egy helyben a maga ősi mocsaraiban. Itt néha tulságosan nagy is a hőség, de a vízi növények árnyékában valahogy csak kibirja s ott pusztítja a halat, meg más kisebb vízi állatot.

BETÜ REJTVÉNY.

Van: egy *a*, öt *á*, egy *cs*, egy *d*, egy *i*, egy *k*, két *l*, négy *n*, két *p*, két *r*, két *t*, két *u*, egy *z*.

Ezeket a betűket a következő pontokra úgy kell rendezni, hogy a középső függélyes és vízszintes sor keresztet alkotva, egy virágnak a nevét adja. Az első sor egy betűt jelentsen, a második egy ős nemzetet, a harmadik egy növényt, a negyedik a fent említett virágot, az ötödik egy fejedelem nevét, a hatodik minden ajtón lehető tárgyat, a hetedik megint csak egy betű legyen.

A NAGY CSODA.

MAMÁM, édes jó mamám!
 E nap reggelén
 Költés nélkül ébredék,
 Ébredék fel én.
 No jöjj!

Jöszte nézni a csodát,
 Bámulj engemet!
 Nagyobbat képzelni is
 Tán nem is lehet.
 Csodálj!

S nem csupán fölkeltem én,
 Nem bizony! — de sőt
 Magam ölték, egy magam,
 Harisnyát, czípőt
 Mamám!

Azt hiszem, ez szép dolog!
 Hja, már nagy vagyok, —
 S így a süteményből is
 Nagyobb részt kapok —
 Ugy-é?

LESBEN.

(Képpel a czimlapon.)

PEN vége volt az iskolának, zongva, sietve tódultak ki a fiuk a teremből, végig a folyosókon. Rövid téli nap volt, kint már leszállt az est és lámpás világította meg a nagy iskola-épület hosszú folyosóit.

Három fiu azonban külön vált a többitől és nem sietett kifelé. Félre vontak egy sarokba és ott lesbe álltak.

— Itt várjuk meg, mindjárt jön.

— Jó lesz. Ezen a helyen árult el, itt kapja meg a büntetését. Máskor majd nem fog olyan könnyen fecsegni.

— Meg kell tanítani. Ha ő nem vallja meg, a tanár soha sem tudta volna, ki pingálta oda a táblára azt a figurát.

— De nem ám! És az a legboszantóbb, hogy épen ő menekült meg büntetés nélkül. Pedig ő írta a figura alá a tanár nevét.

— Persze hogy ő! Hanem aztán mikor a tanár kissé keményebben fogta a dolgot, mindjárt szörnyen bünbánó lett és elmondott mindent. És a tanár azért neki megbocsátott, reánk pedig büntetést szabott.

— No, azért keményebb lesz az ő büntetése. Mi azt a kis írásbeli dolgozatot majd csak elkészítjük mihamar, de ő megemlegeti egy hétig, amit most kapni fog tőlünk. Tudjátok, amint jön, hirtelen rá rohanunk mind a hárman, leütjük a lábáról és aztán amugy igazában eldöngetjük.

— Nagyon jó lesz. Hanem ugy volna jó, hogy ne tudja, ki volt itt kö-

zülünk. Oltsuk el a lámpást itt a hosszú folyosón.

Ezt mindjárt meg is tették, aztán ismét lesbe álltak. Nem sokára a hosszú folyosó végén ajtó nyílása hallatszott.

— Ez ő! Már összeszedte a könyveit és megy haza. Most legyünk készen.

— Igen, ez ő! Ismerem a járását.

Csakugyan gyors léptek hangzottak a hosszú folyosón végig. A lesben álló három fiu hirtelen előrontott és rávetette magát a közeledőre. Ezt a hirtelen támadás leverte a lábáról, úgy hogy elbukott, de nem egészen, hanem térdre esve, fentartotta magát. Az összeesküvők épen folytatni akarták munkájukat és bizonyosan nagyokat ütöttek volna ellenfelökre, mikor ez hirtelen talpra ugrott és nagy haraggal kiáltá:

— Hát ez micsoda? Ki mer itt rám támadni?

A három vitéz majd kővé dermedt. Hisz ez nem az ő pajtásuk hangja... ez... oh borzasztó!... ez maga a tanár!

A következő pillanatban már futni akartak, csak hogy nem lehetett. Mert a tanár izmos kezeivel megragadott kettőt közülök, a harmadiknak pedig elállta az útját.

— Hadd lássam, hadd halljam, mit jelent ez a gonosz csíny!

Oda hurcolta őket a szomszéd folyosóra, a hol világosság volt. Szégyenkezve, az ijedségtől reszketve álltak előtte s hamarjában nem is tudták, mit mondjanak. Nem maradt más hátra, mint megvallani az igazat. A tanár pedig szigorú hangon mondá:

— Tehát nem nekem volt szánva a támadás, hanem pajtásotoknak, a ki megdölgondolatlanul pajkoskodott veletek, de aztán becsületesen megvallotta. Ti pedig még tetéztétek bünötöket, még pedig csuf módon. Mert már ha odáig viszi is valakit a gonosz indulat, hogy rátámad ellenfelére, az a legcsufabb, ki sötétben, lesből teszi; a ki bátor és derék, az nyiltan, szemtől-szembe küzd. Lesz rá gondom, hogy ezt megtanuljátok és belássátok, hogy az elkövetett hibát jobb megbánni, mint a büntetésért boszut állani.

És a három lesbe álló kapott aztán olyan büntetést, hogy soha sem volt többé kedvök lesből boszut állani.

MANCZIKA.

KEDVES Forgó bácsi!

Sokszor olvastam mára »Kis Lap«-ban érdekes kis eseteket az állatvilágból. Tudom, a kis olvasókat érdekli ez, úgy mint engemet is, és azért leirom ezt az esetet, melynek magam is több ízben voltam tanuja. Érdekes példája annak, hogy erdei vad mennyire megszelidülhet.

Több esztendővel ezelőtt egy erdész ismerősöm vadászaton volt és őzet lőtt. Bizonyosan nem lőtte volna le, ha tudja, hogy ezzel egy kicsike tehetetlen őzike árva lett. Mert amint az elejtett vadhoz ért és föl akarta emelni, a közeli bokor aljában egy kicsike fiatal őzecske pillantott meg, mely félve és ámulva nézett lelőtt anyjára. Az erdész nagyon megsajnálta.

— Megállj no, szegény kicsike. Te még nem bírnál egymagad megélni, haza viszlek és fölnevellek.

Fáradságába került ugyan, mert a kis őzike már jól tudott futni, de végre az erdész mégis elfogta és haza vitte. Eleinte

gondosan őrizték, nemcsak azért hogy meg ne szökjék, hanem hogy a házi ebek ne bánthassák. Rövid idő múlva azonban már erre nem volt szükség, mindenki hozzá szokott az új lakóhoz, az őzike pedig oly otthonosan érezte magát az udvaron, mint akármelyik más házi állat. Leginkább szeretett az erdész kis leánykájával sétálgatni, együtt reggeliztek és ozsonnalgattak is, és ha a kis leány a tejcskáját itta, az őzike elvárta, hogy neki is jusson egy kis maradék. Jutott is mindig s jóízűen megitta a csésze aljából. Általában szerette, ha tenyérben tartják eléje a jó eleséget. Ki és bejárt a házban, még a padláslépcsőn is fölmászott, a kutyáktól pedig épenséggel nem félt, de ezek is hozzászoktak. Akár hányszor megtörtént, hogy az erdész tréfából magával hívta az erdőbe; nem akadályozta volna, ha ott marad, de az őzecske mindig szépen hazatért vele.

Hanem egy esztendő múlva aztán kísétált az erdőbe és — ott maradt. Csakhogy azért nem feledkezett meg jó barátairól, gyakran eljött látogatóba az erdészlakhoz. Később két kicsi őzikevel, a fiaival jelent meg és ekkor már félénkebb, óvatosabb volt, aztán nyáron el is maradt egészen, de télen megint csak előjött és szívesen vette, ha valami kedvére való eleséget kapott. És ha a régi nevén oda kiáltottuk neki: »Manczika!« — messziről megállt és csak ha idegen alakot látott, akkor futott be a sűrűségbe. Lassan-lassan azonban mégis mindinkább elszokott a háztól, úgy, hogy végre már szinte megfeledkeztek róla.

A tavalyi — nem a most mult, hanem az egy évvel ezelőtti — télen igen nagy havazás volt. Az erdei vadaknak igen rossz dolguk lehetett, mert a hó magasan elborított mindent, nehezen találhattak eleséget. Ekkor Manczika megemlékezett arról, hogy vannak neki jó barátai, a kik bizonyosan segítenek a baján.

Egy reggel még két őz társaságában megjelent az erdészlak udvarán. A két pajtása, mihelyt embert látott, elfutott, de Manczika a barátságos hívásra még közelebb jött, elfogadta tenyérből az eleséget, aztán arra tökélt el magát, hogy ott marad. A pajta mögött egy jól védett zugocskában ütötte föl a tanyáját és ott maradt, míg csak tavaszodni nem kezdett. Ekkor visszatért az erdőbe és azóta nem láttuk. Ki tudja? — talán le is lőtte valaki szegény Manczikát.

Szíves üdvözlettel maradtam Forgó bácsi tisztelője.

Katona Dénes.

A TIGRIS EREJE.

— Egy természettudós naplójából. —

BATAVIA szigetéről utaztunk haza felé, — beszél egy természettudós. Hajónk kapitánya egy fiatal, alig pár hónapos tigriskölyköt kapott volt ajándékba s ezt is a hajóra vette. A kis fenevad mihamar egészen otthon találta magát a hajó fedélzetén és mindnyájan jó barátságban voltunk vele. Eljátszogatott, mint holmi kis macska és ekkor még nem volt nagyobb egy kis kutyánál. Hanem az ereje már ekkor is nevezetes volt. A matrózok játékból sokszor birkóztak vele, de nem épen könnyen győzték le.

Csak nappal járt-kelt szabadon a fedélzetén, estére pedig ketreczbe zártuk, mert észrevettük, hogy este a kis fenevad mindig gyanusan morog. Hanem amint megvirradt, már megint vidám lett és játszogatott.

Két heti hajózás után Kapvárosban (keressétek meg Afrika térképén) kötötünk ki. Itt sok látogatónk volt a hajón s a kis tigris mindenki szerette nézni. Egy napon egy gazdag kereskedő jött a hajóra s vele volt gyönyörű ujjfundlandi kutyája is, mely azonnal gyanakodva kezdett nézni a tigriskölyök felé. A hatalmas ujjfundlandi

kutya valóságos óriás volt a kicsi tigrishez képest, de azért került; ezt pedig többen észrevettük s megjegyeztük:

— Lám, ez az erős kutya fél attól a kis tigristől, pedig ez még nincs félesztendő.

— Mit? szölt a kereskedő büszkén. Hogy az én Plutóm félne attól a csöpp fenevadtól? Abban ugyan tévednek. Ha tesszik, tegyünk próbát, viaskodjanak, rá uszítom.

A kapitány eleinte nem akart beleegyezni, de mindnyájunknak tetszett a kutya-tigris párbaj terve s így végre is rábeszéltek. A kapitány azonban, nehogy a felbőszített kis fenevad bajt okozhasson, hosszú erős lánczal az árboczhöz kötötte a tigriskölyköt s a kereskedő aztán uszítani kezdte rá a kutyát. Az újfunlandi kezdetben nem igen találta kedvére valónak a mulatságot, kivált mert a kis tigris egészen nyugodtan feküdt ott és szinte megvetőleg nézett rá. De a hosszas uszítás végre fölingerelte Plutót, dühösen ugatott a tigrisre és utoljára hatalmas szökkenéssel rá rontott, hogy megragadja.

De biz ebből semmi sem lett. Mert ebben a pillanatban tompa morgás hallatszott, a kis tigris fölemelkedett, megmozdította egyik lábát. — és Pluto fájdalmas vonítással magasra röpült s aztán a tengerbe esett, honnan persze kimentették. Amint megvizsgáltuk, láttuk, hogy szép hosszú szőrű bundájából nagy darab ki is van szakítva.

A kölyöktigris egyetlenegy csapással így bánt el a nagy kutyával. Meg is elégtünk a próbát és nehogy nekünk is jusson belőle, többé le sem oldottuk lánczáról a hatalmas kis fenevadat.

Azt pedig mindnyájan el tudtuk aztán képzelni, hogy milyen ereje lehet egy teljesen felnőtt nagy tigrisnek.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Molnár Angela. Svajcztban három nyelv járatos: francia, olasz és német. De van még egy negyedik nyelv is, a melyet ott beszélnek — de ez inkább csak tájbeszéd (dialectus), név szerint »rhét« nyelv, amely némileg hasonlít az oláh-(román-) hoz. — **Pázmándy Mimi.** Ügyes rajzod mellé még csak egy sor magyarázat sem volt csatolva. De úgy is megértettem, hogy azt szorgalommal s híven lemásoltad, ami csak dicséretre válik. — **Nagy György.** Sajnálom, hogy zárt ajtót találtál. — **Ritók Margit.** Kedves levelednek vidám hangja is mutatja, hogy fölépülésed gyorsan halad. A közelgő tavasz édes levegőjében s virágpompájában, szenvedéseid megszüntével, kétszeres élvezettel fogsz gyönyörködni, s ez a te kártalanításod. Hogy a tanulmányaidban történt mulasztást szorgalommal fogod pótolni, erről eleve meg voltam győződve. — **Guttman Erzsébet.** Takaros levélkédet örömmel olvastam s a benne foglaltakat kedves tudomásul veszem. — **Markovics Gyurka.** A budapesti vízvezeték vizét a Duna szolgáltatja. — **Wallerstein Margit.** Kérésed nem elég világos előttem. Olvasó társaid közül melyikkel akarsz levelezni? Tán jobban kimagyarázod a személyes találkozás alkalmával, a midőn szívesen bocsátom rendelkezésedre a sok ezer nevet, hogy válassz közülök. — **Riszdorfer Erzsébet.** Az egyik már megjelent, a másik nem érdekes. — *Több kéziratról a jövő számban.*

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez.

A folyó évnegyed végéhez közeledvén, tisztelettel kérjük a „KIS LAP“ amaz előfizetőit, kiknek előfizetésük e hóval lejár, szíveskedjenek megrendelésüket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „KIS LAP“ előfizetési ára:

Negyedévre 1 frt 40 kr.
Félévre 2 frt 80 kr.
Egész évre 5 frt 60 kr.

Az előfizetések (melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) a „KIS LAP“ kiadóhivatalához, Budapest, Ferencziek tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.